

Yunus Emre [ö. 1320 (?)]

Dönemindeki şairlerin kuru didaktik dilinin karşısında Yunus Emre canlı, lirik bir dil kullanmıştır.

Dilinde süslü edebî sanatlar yoktur, sözü gönle işleyen halkı etkileyecek bir kıvamdadır. Dili sadedir.

Risaletü'n-nüşhiyye adlı mesnevi tarzındaki eseri nasihatler içeren bir eserdir. Tezatlara dayalı bir anlatımı vardır.

Yunus Emre hakkında geniş bilgi için bkz. Mustafa Tatcı, "Yûnus Emre", TDV İslâm Ansiklopedisi, <https://islamansiklopedisi.org.tr/yunus-emre>

AHMED FAKİH

Anadolu'da, çoğu XIII. yüzyılda yaşamış bazı mutasavvıf ve şairlerin taşıdıkları ortak ad ve mahlas.

En az beş ayrı kişinin bu adı taşımış olduğu ve bunların birbirine karıştırıldığı gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Çarh-name: Seksen üç beyitlik bir kasidedir. Kısa adı ile *Çarhnâme*, dünyanın faniliğinden, dünya zevklerine kapılmanın yanlışlığından, kabir azabından ve mahşerden bahsederek ölümü hatırlatan, bu dünyada âhîret için hazırlanmanın gerekliliğini öğütleyen, bunun da kanaat ve alçak gönüllülük içerisinde yaşayıp ibadet etmek ve ahlaki güzelliklere sahip olmakla sağlanabileceğini açıklayan dinî-sûfiyane bir eserdir. Halk için yazılmış basit bir şiir olup nazım tekniği ve sanat değeri bakımından önde gelen bir manzume değildir.

Kitabu Evsafı Mesacidi's-Şerife: 339 beyitlik bir mesnevidir. Bir bölük arkadaşı ile hacca giden Ahmed Fakih bu gezisi sırasında gördüğü Şam, Kudüs, Mekke, Medine şehirleri ile orada ziyaret ettiği mukaddes yerleri anlatmaktadır. Kudüs'te iki ay kalan şair eserin sonuna eklenmiş olan Kudüs methiyelerini o sıralarda yazmış olmalıdır.

Bu mesnevi ilk defa Hasibe Mazıoğlu tarafından bulunarak bir tebliğle ilim alemine duyurulmuş; eserin transkripsiyon ve sözlük eklemeli tıpkıbasım neşri de yine onun tarafından yapılmıştır (Kitabu Evsafı Mesacidi ř-şerife, Ankara 1974).

M. Fuad Köprülü'nün *Çarhname* 'nin Eski Anadolu Türkçesi'nin en eski rneđi olduğu görüşü, hiç kontrol edilmeden Nihad Sami Banarlı, Mecdut Mansurođlu ve Hasibe Mazıoğlu gibi araştırmacılar tarafından aynen kabul edilmiştir. **Hlbuki elde bulunan metinlerin hepsi de dil bakımından en erken XIV. yüzyılın ikinci yarısı ile XV. yüzyılın ilk yarısına ait göründüklerinden, ilk defa Turhan Gencei'nin işaret ettiği gibi, bu metinlerin bilinen Ahmed Fakih'lere ait olmaları şüphelidir.**